

Holleman, bv

Machinefabriek te Zaandam. [Machinefabriek Holleman](#) werd gesticht door Simon Holleman sr (1884-1953) met slechts een lagere school-opleiding op zak en via de technische avondschoon trad hij als servicemonteur bij de Bronsmotorenfabriek in Appingedam in dienst. Omdat deze motoren ook werden geëxporteerd reisde Siem Holleman tot in Rusland toe om motoren te installeren en te repareren, alsmede dergelijke werkzaamheden uit te voeren aan installaties die erdoor werden aangedreven. Met een 15 pk-motor voor een bierbrouwerij was hij begin vorige eeuw een week onderweg om er te komen. Eerst drie dagen met de trein en daarna verder met een arrenslee. Hij bouwde een enorme en veelzijdige ervaring op om al improviserend de meest uiteenlopende machinestoringen op te heffen.

In de eerste decennia van deze eeuw ontwikkelden de industriële activiteiten zich snel in met name de Zaanstreek, waar Siem Holleman flink wat contacten had. Naast een uitgebreide technische ervaring, had hij ook een zakelijke instelling en in 1912 vond hij de tijd rijp om voor zichzelf beginnen op de plek van kuiperij Rep aan de Oostzijde 211, naast café Zaanzicht.

De financiële basis had, als bij veel beginnende bedrijven, een agrarische achtergrond. Zijn echtgenote was een boerendochter, haar familie zorgde voor het startkapitaal. Aanvankelijk heette het bedrijf machineherstelplaats S. Holleman. Veel molens gingen in die tijd over op stoom of gas. Met die motoren hield hij zich ook bezig. Er kwam een nieuw zagerijtje, Bruynzeel. Later werd dat één van de grootste klanten. Holleman voerde vele reparaties en vernieuwingen in de Zaanse fabrieken uit. Ook beurtschippers legden met regelmaat aan bij dit aan de Zaan gelegen bedrijf voor reparaties aan de motoren van hun schepen. Al gauw moest hij personeel aantrekken voor werkzaamheden in onder andere fabrieken van Bruynzeel, Keg en Albert Heijn.

In 1945 volgde zoon Piet, die een HTS-opleiding in Amsterdam had gevolgd, zijn vader op als directeur van het bedrijf. Na de oorlog werd [Jan Bruin](#) aangenomen. Hij speelde een actieve rol in het Zaanse Verzet, waarbij hij onder andere betrokken was bij de Gewestelijke Sabotage Afdeling. In verband daarmee repareerde hij onder andere tijdens droppings beschadigde wapens. De technische kennis die hij daarbij opdeed, bleek ook toepasbaar bij Machinefabriek Holleman waar Bruin de functie van bedrijfsleider invulde.

De wederopbouw van de Zaanse industrie stond garant voor veel werk. Holleman bleek een perfect verlengstuk van de technische diensten van de grotere Zaanse bedrijven zoals Verkade en Bruynzeel. En voor de kleinere Zaanse bedrijven was het bedrijf in feite de technische dienst zélf. Dat betekende wel dat er 24 uur per dag service moest worden verleend om de meest uiteenlopende machinestoringen op te heffen. Zo werd heel wat keren in het holst van de nacht op de fiets gesprongen om naar bakkerij De Zeeuw in Zaandam te trappen, waar weer eens een as gebroken was van een transportinstallatie of om een oven weer aan de gang te krijgen.

Bij veel Zaanse fabrieken bouwde Holleman een goede naam op wat betreft het opheffen van de meest gecompliceerde machinestoringen. Ongeveer de helft van het personeel van Holleman zwierf rond in allerlei industriële bedrijven in de Zaanstreek en ver erbuiten om reparaties en aanpassingen aan allerlei machine-installaties uit te voeren. Die werkzaamheden beperkten zich trouwens niet alleen tot de fabrieken. Zo werd ook vaak hulp ingeroepen, zodra er weer eens een brug over de Zaan niet open of dicht wilde.

De andere helft van het personeel werkte in de goed geoutilleerde werkplaats om beschadigde apparatuur te repareren of vervangende onderdelen te vervaardigen. Zo werd draaiwerk uitgevoerd aan onderdelen van het formaat van een speld tot assen met een lengte van zes meter. De

machinefabriek beschikte over kotter-, frees- en schaaftbanken waarmee allerlei machineonderdelen werden vervaardigd.

Omdat altijd buiten standaardwerkzaamheden werden uitgevoerd, waren de prijzen goed. Piet Holleman waakte er echter voor zich niet uit de markt te prijzen. De sterke vertrouwensbasis met de opdrachtgevers stond vaak garant voor een bevriende relatie. Piet Holleman was een sober mens. In reclame voor zijn fabriek zag hij niets. Zijn passie lag feitelijk niet bij de machinefabriek. Hij was een brandweerman in hart en nieren. Zo werd in de fabriek ook speciale brandblusapparatuur ontwikkeld die nu nog door brandweerkorpsen in en buiten de Zaanstreek bij Holleman wordt besteld. Bevelvoerder Piet Holleman wrd soms plotseling uit een belangrijke bespreking met een klant weggeroepen om brand in zijn verzorgingsgebied te blussen.

Uit reparatiewerkzaamheden bij de fabrieken kwamen aanvragen voort om nieuwe apparatuur te vervaardigen als hef- en transportapparatuur. Holleman speelde ook in op de mechanisering die bij de bedrijven toen flink doorzette. Zo werd voor Koster Kaas in Oosthuizen een 27 meter lange, 7 meter brede en 9 meter hoge drooginstallatie gefabriceerd waarin 8 ton smeltkaas per dag kon worden gedroogd. Ook apparatuur om het parafineren van kazen te mechaniseren werd geleverd. Voor een bedrijf in Heemstede ontwikkelde Holleman een installatie voor het uitgevoerde continue bronsgietsproces.

Een speciale sector waarin Holleman tientallen jaren veel werk heeft uitgevoerd betrof de houtindustrie. Veel van de zagerijen, zoals van Simonsz, werden ooit door Backer & Rueb stoommachine-installaties aangedreven. Dat bracht, evenals aan de zaaginstallaties, heel wat onderhoud met zich mee en daaraan had een aantal mensen bij Holleman vast werk.

Een bijzonder project

Door de werkzaamheden bouwde het bedrijf een groot aantal contacten op in de Zaanse industrie en ver erbuiten. Zo ontstond bijvoorbeeld het idee om omstreeks 1963 iets te doen voor collega Evert van Vuuren, wiens echtgenote was getroffen door Multiple Sclerose. Bekend was dat hun hart op het water lag. Evert's vrouw was zodanig gehandicapt dat de watersport voor haar niet meer was weggelegd. De halve Zaanstreek werkte mee om voor Evert en zijn vrouw een speciaal aangepast motorbootje te ontwerpen en te bouwen, zodat ze met haar bed en al aan boord kon worden gereden.

Scheepswerf Vooruit zorgde voor het ontwerp en het casco; Zwolsman verzorgde de motorvoortstuwning, Bruynzeel leverde het hout voor de aftimmering en Holleman installeerde het geheel. Een amper te tellen aantal bedrijven werkte mee aan dit project. Omdat het een verrassing moest blijven, werd Evert gedetacheerd bij Verkade gedurende de maanden dat aan het bootje werd gewerkt. Na de feestelijke overdracht hebben Evert en zijn vrouw samen nog heel wat tochtjes kunnen maken.

In 1985 was het bedrijf uitgegroeid tot een middelgrote machinefabriek. In die tijd werd een andere koers ingeslagen. De teruggang in de industriële bedrijvigheid in de Zaanstreek ten opzichte van de decennia ervoor, tekende zich steeds duidelijker af, wat ook zijn invloed had op de door onze traditioneel uitgevoerde reparatie- en aanpassingswerkzaamheden. Verder verschoof het mechanische karakter in de industrie steeds meer naar het elektronische.

Holleman in 2000

Het bedrijf met zo'n 35 vaste medewerkers legt zich de laatste decennia vooral toe op het ontwerpen en bouwen van speciaal machines en installaties, afgestemd op de wensen van opdrachtgevers. Tot de grootste opdrachten behoort het ontwerp en de bouw van een geautomatiseerde fabricagelijijn voor hondenvoer, bestaand uit meng-, extrudeer-, droog- en snij-apparatuur; een order van ongeveer 1,5 miljoen gulden. De voedings- en genotmiddelenindustrie is tevens een belangrijke sector. Zo ontwierp en bouwde de machinebouwer twee geautomatiseerde inspuitsmachines voor lange vingers voor een grote bakkerij. Voorts reviseerden de medewerkers bakapparatuur voor het bakkerijmuseum. Naast de fabricage van machines en apparaten stelt Holleman unieke enkelvoudige machineonderdelen samen.

Voor de snackindustrie werd een machine gemaakt die zogenaamde berenhappen samenstelt. Ook voor heel andere sectoren, zoals de vervaardiging van speciaal gereedschap voor de KLM en testapparatuur voor het Nationaal Luchtvaartlaboratorium staat Holleman z'n mannetje. Op dergelijke opdrachten is het machinepark ingesteld dat bestaat uit verschillende grote cnc-bestuurde draai-, frais- en kottelbanken voor de bewerking van de meest gecompliceerde werkstukken, alsmede een goed ingerichte bankwerkerij.

[Machinefabriek Holleman BV](#) werkt o.a. voor de lucht- en ruimtevaart, voedings- en genotmiddelenindustrie.

Bron: o.a. [Zaans Industrieel Erfgoed](#).

[economie](#), [machinefabriek](#)

From:
<https://www.zaanwiki.nl/encyclopedie/> - **ZaanWiki**

Permanent link:
<https://www.zaanwiki.nl/encyclopedie/doku.php?id=holleman>

Last update: **2019/02/26 09:09**

